

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Исполнительный комитет
муниципального образования
«поселок городского типа
Актюбинский» Азнакаевского
муниципального района

ул. Губкина, д. 24, п.г.т. Актюбинский,
Азнакаевский муниципальный район,
423304
тел. (факс): (85592) 3-16-63
E-mail: Svetlana.Strukova@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Азнакай муниципаль районы
«Актүбә шәһәр тибындагы поселок»
муниципаль берәмлеге башкарма
комитеты

Губкин урамы, 24 йорт, Актүбә ш. т. п.,
Азнакай муниципаль районы, 423304
тел. (факс): (85592) 3-16-63
E-mail: Svetlana.Strukova@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«11» гыйнвар 2021 ел

КАРАР

№ 1

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы "Актүбә шәһәр тибындагы поселок" муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү буенча муниципаль программа турында

2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында», 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» Федераль законнар нигезендә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеге өчен үнай шартлар тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карап итә:

1. Тәкъдим ителгән «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы "Актүбә шәһәр тибындагы поселок" муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү буенча муниципаль программаны расларга.

2. Әлеге карарны "Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында" түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> «Идарә» дәүләт автоматлаштырылган мәгълүмат системасында һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телеоммуникация чөлтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

3. Каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

И.И. Мәхәмәтҗанов

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Актүбә шәһәр тибындагы поселок» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карарына күшүмтә
«11» гыйнвар 2021 ел № 1

**2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
"Актүбә шәһәр тибындагы поселок" муниципаль берәмлегендә кече һәм урта
эшмәкәрлек субъектларын үстерү муниципаль программысы**

Муниципаль программа паспорты

Программаның исеме	Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Актүбә шәһәр тибындагы поселок» муниципаль берәмлегендә 2021-2023 елларга кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү программысы (алга таба – Программа).
Программаны эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон.
Заказчи, программаны эшләүче һәм башкаручы	Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы "Актүбә шәһәр тибындагы поселок" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты.
Программаның максатлары	<ul style="list-style-type: none"> - Азнакай муниципаль районы «Актүбә шәһәр тибындагы поселок» муниципаль берәмлегендә (алга таба – Поселок) кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның социаль-иктисадый бурычларын хәл итүдә ролен арттыру өчен үнай шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү; - бистәдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үзләре житештергән товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) алга этәрудә ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек санын арттыру; - халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү; - талантлы яшьләрне һәм потенциаль идарәчеләрне ачыклау һәм кече һәм урта эшкуарлыкка жәлеп итү; - бистәдә предприятиеләр житештерә торган тулай продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан житештерелә торган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) өлешен арттыру; - барлык дәрәҗәдәге бюджетларның салым керемнәрендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан түләнгән салымнарның өлешен арттыру.

Программаны тормышка ашыру вакыты	2021-2023 еллар.
Программаны финанслау чыганаклары	Татарстан Республикасы, район, муниципаль берәмлек бюджеты, бюджеттан тыш фондлар акчалары, эшкуарларның үз акчалары һәм жәлеп ителгән инвестицияләр.
Программаның тәп чарапары исемлеге	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мәлкәт ярдәме курсетү; - кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизминарын эшләү һәм гамәлгә керту.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта бизнеста эшләүчеләрнең санын арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлектә уртacha хезмәт хакы күләмен уртacha тармак дәрәҗәсенә кадәр арттыру; - барлык дәрәҗәләрдәге бюджетларга кече һәм урта эшкуарлык субъектларыннан салым керемнәрен арттыру; - поселокның инфраструктурасын үстерү һәм курсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту; - поселокның кече һәм урта эшкуарлыкның тармак структурасын район икътисадының өстенлекле тармакларында: хезмәт курсетү (көнкүреш, төзелеш, ТКХ), авыл хужалыгында эшчәнлек алып баручы кече предприятиеләр өлешен арттыру ягына үзгәртү; - кече һәм урта бизнес оешмалары тарафыннан үzlәre житештергән товарлар күләмен арттыру.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Программаның үтәлешен Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Актубә шәһәр тибындагы поселок» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты контролльдә тота.

1. Гомуми нигезләмәләр

Әлеге Программа «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә эшләнгән.

Кече эшкуарлык-хужалык итүнең заманча базар системасының аерылгысыз элементы, андан башка икътисад һәм жәмғиять нормаль яши һәм үсә алмый. Ул демократиягә һәм хосусый милеккә нигезләнгән базар мәнәсәбәтләрен ныгытуны тәэмин итә. Үзенең икътисади хәле һәм тормыш шартлары буенча шәхси эшмәкәрләр халыкның күпчелек өлешенә якын һәм жәмғиятьнең социаль һәм сәяси

тотрыктылығы гаранты булған урта сыйныф нигезен тәшкил итэ.

Кече һәм урта эшмәкәрлек яңа эш урыннары булдыра, продукциянең яңа төрләрен һәм икътисади юнәлешләрне тиз үзләштерә, эре бизнес өчен көндәшлеккә сәләтсез тармакларда үсеш ала.

Әлеге Программа муниципаль ярдәм һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өлкәсендә бистәнен жирле үзидарә органнары сәясәтен билгели һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү юлы белән бистәнен социаль-икътисади үсеш проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге шартларда кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәгә факторлар билгели:

- конкурентлы мохит, цивилизацияле базар мәнәсәбәтләре формалаштыру;
- товарларның (эшләр, хезмәт күрсәтуләрнең) ассортиментын кинәйту һәм сыйфатын арттыру;
- хезмәт базарында социаль киеренкелекне киметү;
- халыкның гомуми керем дәрәжәсен күтәрү;
- эшкуарлык эшчәнлегенең барлык дәрәжәләрдәге бюджетларны формалаштыруга йогынтысы;
- эшмәкәрлек эшчәнлеге турында уңай жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру.

Программа чарапарын гамәлгә ашыру, шулай ук кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасын барлыкка китеүче оешмаларның тырышлыгын берләштерү эшмәкәрлек үсешенә комачаулаучы факторларны өлеşчә бетерергә һәм бистәнен жирле үзидарә органнары тарафыннан бизнеска ярдәм күрсәтүне шактый көчәйтгрә мәмкинлек бирәчәк.

2. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Күпчелек илләрдә теләсә кайсы базар икътисадының нигезе булып кече һәм урта бизнес тора. Кече бизнес салым жыюның тотрыкли нигезе булып тора. Кече һәм урта предприятиеләр бистәнен социаль-икътисади үсешендә мәһим фактор булып тора, эш урыннары булдыру чыганакларының берсе, базар инфраструктурасы, товар базарын баству. Кече бизнес эре старт инвестицияләрен таләп итми һәм икътисадны реструктуризацияләү проблемаларын оператив рәвештә хәл итеп, ресурслар әйләнешен гарантияли. Кече һәм урта эшмәкәрлек өчен уңайлы шартлар тудырып, кыска сроклы перспективада шактый нәтиҗә көтәргә мәмкин.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегенең уңай нәтижәләренә карамастан, аларның потенциалы әлегә тулысынча файдаланылмый.

Кече һәм урта бизнесны үстерү проблемалары барлык муниципаль берәмлекләр өчен уртак булып тора:

- бизнесны үстерү өчен финанс ресурслары житмәү;
- эшкуарлык эшчәнлеген алыш бару өчен квалификацияле кадрлар, белем һәм мәгълүмат житмәү;
- сатуны стимуллаштыруның, яңа базарларга керү киртәләрен жиңеп чыгу, продукциянең конкурентлылык сәләтен тәэммин итүнен житәрлек булмавы;
- житештерү, офис һәм сәүдә биналарына югары аренда ставкалары;
- яңа эшлекле партнерлар эзләү һәм эшлекле элемтәләрне формалаштыру өчен житәрлек дәрәжәдә мәмкинлекләр булмау;
- энергия чыганакларына һәм чималга бәяләр арту.

Респондентлар фикеренчә, аларның бизнесин үстерүгө комачаулаучы төп проблема-үзлөрнен дә, заем акчаларының да эшчәнлеген киңәйтү өчен житмәве. Эшкуарларның төп өлеше кредит һәм заем акчаларыннан файдаланмый, барыннан да элек, кече предприятиеләрдә кирәклө тәэмин ителеш һәм кредит тарихы булмау сәбәпле. Кече эшмәкәрлек үсешен һәм милек мәсьәләләрен тоткарлылар.

Мөһим проблема булып тора, шулай ук булмау турында мәгълүмат төрле аспектлары бизнес алыш бару.

Кече бизнесны мәгълүмат белән тәэмин итү проблемасы Көндезге консультация һәм тематик (максуслаштырылган) басма басмалар, шулай ук заманча Интернет-технологияләр кулланып хәл итегергә мөмкин.

Эшкуарлык эшчәнлеген жайга салучы норматив-хокукий базаны, мәгълүмат базасын һәм кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең финанс механизмнарын үстерү үзара йогынты ясау нәтижәсе булырга тиеш.

Бистәнең кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгө ярдәм итү чараларын тормышка ашыру комплекслы һәм эзлекле якын килүне таләп итә, ул Программа чараларын тормышка ашыруны сроклар, ресурслар, башкаручыларга бәйләүне, шулай ук контроль процессын оештыруны тәэмин итә торган программа-максатчан методларны куллануны күздә тота.

Бүгенге көндә бистә территориясендә 87 шәхси эшмәкәр теркәлгән.

Бистә территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегенең төп төрләре булып тора:

- ваклап сату базарында;
- кибетләрдә азық-төлек һәм сәнәгать товарларын ваклап сату;
- халық сәнгате һөнәрләре;
- жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- көнкүреш хезмәте күрсәту.

3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Әлеге программаның төп максатлары булып тора:

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм бистәдә социаль-икътисадый бурычларны хәл итүдә аларның ролен арттыру өчен уңай шартлар тудыру;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү;

- поселокта кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үzlәре житештергән товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) алға этәрудә ярдәм күрсәтү;

- кече һәм урта эшмәкәрлек санын арттыру;

- халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;

- талантлы яшьләрне һәм потенциаль идарәчеләрне ачыклау һәм кече һәм урта эшкуарлыкка жәлеп итү;

- поселокта предприятиеләр житештерә торган тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан житештерелә торган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) өлешен арттыру;

- барлық дәрәҗәдәге бюджетларның салым көрөнүрәндә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан түләнгән салымнарын өлешен арттыру.

Кече һәм урта эшкуарлыкның социаль эhәмиятеннән чыгып, муниципаль сәясәт икътисадның әлеге секторына карата түбәндәгө бурычларны хәл итүгө юнәлдерелергә тиеш:

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының тотрыклы эшчәнлеге өчен хокукий, икътисадый һәм оештыру шартларын булдыру;
- бизнеста практик тәжрибә алу, хокукий культураны һәм эшлекле мәнәсәбәтләр этикасын үстерү нигезендә социаль-икътисадый реформалар процессына халыкның төрле социаль катламнарыннан максималь дәрәҗәдә киң даирәсен керту;
- кече һәм урта инновацион предприятиеләрне үстерү системасы аша фәнни-техник өлкәдә гражданнарның инициативасын стимуллаштыру, инновацион эшләнмәләрне сәнәгый гамәлгә кертуне тәэмин итү;
- кече һәм урта бизнес үсешенә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү;
- эшкуарлыкның үзай имиджын формалаштыру, мәгълумати һәм белем бирүне камилләштерү, бизнес һәм хакимият арасында эшлекле хезмәттәшлекне үстерү;
- эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру, яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү;
- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар эшчәнлегенә ярдәм итү;
- торак-коммуналь өлкәдә, төзекләндөрү өлкәсендә, ремонт-төзелеш эшләрендә, жәмәгать туклануы һәм башка өлкәләрдә кече һәм урта эшмәкәрлекне муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү.

4. Программаның төп принциплары

Программа гамәлдәге законнар нигезендә эшләнгән һәм түбәндәгे принципларга нигезләнгән:

- поселокның социаль-икътисади үсеше программаларын гамәлгә ашырганда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнен өстенлекле яклары;
- кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү чараларының һәм рәвешләренен поселокның социаль-икътисадый үсешенен реаль ихтыяжларына туры килүе;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм курсәткәндә комплекслы якын килүне һәм аны гамәлдәге законнарда каралган бер үк вакытта берничә формада алу мөмкинлеген тәэмин итү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасының барлык элементларының функциональ бәйләнешен тәэмин итү;
- эшкуарлык эшчәнлегенен төрле этапларын, эшкуарлар төркемнәренен үзенчәлекләрен һәм тармак үзенчәлекләрен исәпкә алыш, аны бирү шартларына туры китереп, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының ярдәм алуга тигез дәрәҗәдә үтүен тәэмин итү;
- поселокта кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнен конкрет чаралары турында мәгълуматның тулы һәм һәркем өчен ачык булуы;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының, коммерциячел һәм коммерцияле булмаган оешмаларның һәм ижтимагый берләшмәләрнен кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өлкәсендәге чараларны формалаштыруда һәм гамәлгә ашыруда, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының үсешен һәм эшчәнлек шартларын җайга салучы законнар һәм башка норматив хокукий актлар проектларына экспертиза ясауда катнашыу;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары үсеше өчен үцайлы шартлар тәэмин иткән өчен бистә хакимиите башкарма органнарының җаваплылығы.

5. Программаны тормышка ашыру вакыты

Программаны тормышка ашыру вакыты: 2021-2023 еллар.

6. Ярдәм күрсәтү турында кече һәм урта эшкуарлык субъектларының мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе

2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законда каралган рәвешләрдә аларга ярдәм күрсәтугә дәгъва қылучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә бистәнен жирле үзидарә органнарына мөрәҗәгать итәләр.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтүне сорап мөрәҗәгать иткәндә 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» Федераль законның 4 статьясында билгеләнгән шартларга туры килүен раслаучы документлар тапшырылырга тиеш.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мөрәҗәгатьләре бистәнен жирле үзидарә органнары тарафыннан 30 көнлек срокта карала.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү турында мөрәҗәгать буенча кабул ителгән карап кабул ителгәннән соң биш көн эчендә хәбәр ителергә тиеш.

Законнарда билгеләнгән очракларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла. Конкурсларны оештыру һәм үткәру бистәнен жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына субсидияләр бирү шартлары һәм тәртибе бистәнен жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

7. Программаны тормышка ашыру механизмы

Югарыда куелган бурычларны әлеге программаны гамәлгә ашыру механизминары аша хәл итүне тәэмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары исемлеге әлеге программага күшымтада күрсәтелгән.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китеүчө оешмаларга ярдәм итү формалары билгеләнде.

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Азнакай муниципаль районы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү өчен түбәндәге программалар тәкъдим итә:

1. «Яшь фермер» программы

Әлеге программа буенча субсидияләр бирелә:

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жир кишәрлекләрен алу өчен;
- житештерү һәм склад биналары төзу өчен ПСД эшләүгә;
- житештерү һәм склад биналарын сатып алу, төзү, ремонтлау;
- төzelеш һәм склад объектларына керү юллары төzelешенә;
- житештерү объектларын инженерлык чeltәрләренә totаштыру (су, газ, электр);

- с/х терлек сатып алу өчен;
- авыл хужалыгы техникасы сатып алу өчен;
- орлык һәм утырту материалы сатып алуға;;
- ашлама һәм агу химикатлары алуға.

Эре мәгезле терлек яки сөтчелек юнәлешендә мәгезле терлек үрчетү өчен грантның максималь күләме 3,0 млн. сумнан артмый, башка төр эшчәнлек алыш бару өчен-1,5 млн. сумнан да артмый.

2. "Гайлә фермасы" программы

Әлеге программа буенча грантлар терлекләрнең баш саны һәм терлекчелек продукциясе житештерү күләме буенча проектлана торган егәрлек шартларында бирелә:

- 50 баштан да ким булмаган сөт фермасы;
- мәгезле эре терлек симерту буенча ферма 100 баштан да ким түгел;
- дунгыз фермасы: кимендә 200 баш дунгыз, шул исәптән кимендә 10 баш дунгыз;
- сарыклар үрчетү буенча фермалар-кимендә 300 баш сарық, шул исәптән 100дән дә ким булмаган сарық;
- савым кәҗәләре: кимендә 100 баш;
- ат фермасы: кимендә 200 мәйдан, шул исәптән кимендә 50 аттан да ким булмаган күләмдә;
- ит юнәлешендәге кошчылык фермасы: тере авырлыкта 10 мең баш күркә, 20 мең баш бройлер, 3 мең баш каз, 7 мең баш үрдәк;
- йомырка юнәлешендәге кош фермасы кимендә 10 мең баш тавык йомыркасы, 30 мең баш бытбылдыклар;
- товар балыгы житештерү (үстерү) буенча фермалар елына кимендә 15 тонна тәшкил итә.

Грантлар сөт һәм ит юнәлешендә мәгезле эре терлек үрчетү өчен 10 млн.сумнан да ким булмаган күләмдә һәм чыгымнар планында курсәтелгән чыгымнарың 60% тан да артмаган күләмдә бирелә. Башка төр кош-корт һәм балык үрчетү өчен-7 млн. сумнан артмаган күләмдә һәм чыгымнар планында курсәтелгән чыгымнарың 60% тан да артмаган күләмдә.

3. Яңа эш башлаучы авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларының матди-техник базасын үстерү

Грантлар кооперативларның матди-техник базасын үстерүгә бирелә:

- сөт әзерләү, саклау, эшкәртү, Эшкәртү, сортировкалау, чалу, беренчел эшкәртү, сөтне, с/х хайваннары, кош-корты, балык һәм аквакультура, бәрәнгә, гөмбә, яшелчә, жиләк-жимеш һәм жиләк-жимешләрне әзерләү, саклау, эшкәртү, сортлау, сортлау, сүйту буенча житештерү объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә яисә модернизацияләүгә;;

- житештерү объектлары өчен жиһазлар һәм техника сатып алу һәм монтажлау;
- маҳсуслаштырылган транспорт сатып алуға;
- жиһаз лизингы килемешләре буенча взносларның бер өлешен түләүгә.

Грантның максималь күләме бер кооперативка 5 млн. сумнан артмый һәм чыгымнар планында курсәтелгән чыгымнарың 90% тан да артмый.

4. Авыл хужалығы кулланучылар кооперативларының матди-техник базасын үстерүү

Грантлар кооперативларның матди-техник базасын үстерүгө бирелэ:

- сөт әзерләү, саклау, эшкәртү, эшкәртү, сортировкалау, чалу, беренчел эшкәртү, сөтне, с/х хайваннары, кош-кортны, балык һәм аквакультура, бәрәнгә, гөмбә, яшелчә, жиләк-жимеш һәм жиләк-жимешләрне әзерләү, саклау, эшкәртү, сортлау, сортлау, суыту буенча житештерү объектларын төзүгө, реконструкцияләүгө яисә модернизацияләүгө;;
- житештерү объектлары өчен жиһазлар һәм техника сатып алу һәм монтажлау;
- махсуслаштырылган транспорт сатып алуға;
- жиһаз лизингы килемешләрне буенча взностарның бер өлешен түләүгө.

Грантлар көоперативның матди-техник базасын үстерүгө чыгымнар планында билгеләнгән чыгымнарның һәр статьясындагы 60% тан да ким булмаган күләмдә, әмма бер кооперативка 70 млн. сумнан да артмаган күләмдә бирелэ.

Шулай ук, Татарстан Республикасы Авыл хужалығы һәм азық-төлек министрлыгының Азнакай муниципаль районында авыл хужалығы һәм азық-төлек идарәсенә түбәндәгө субсидияләр каралган:

1. Сөтчелек юнәлешендә мини-ферма төзүгө елга 200 меңнән 400 мең сумга кадәр субсидия;
2. Савым сыерларын тотуга субсидияләр – 1 баш сыерга 2300 сум, ике савым сыерына-3300 сум, өч һәм андан күбрәк савым сыерына 4300 сум.;
3. Кәҗә ана кәҗәләрен тоту өчен субсидия бер баш терлеккә 500 сум исәбеннән бирелә;
4. Яшь кош-корт сатып алуға чыгымнарның бер өлешен каплауга субсидияләр: бер баш күркә һәм (яки) казга-100,00 сум; бер баш үрдәккә-80,00 сум; бер баш үрдәккә-бройлер чебиләренә-30,00 сум.;
5. Товар һәм нәселле таналар һәм таналар сатып алуға субсидияләр түбәндәгө күләмдә: товар танасы һәм (яки) таналар сатып алуға – 30,00 мең сум, нәселле таналар һәм (яки) таналар сатып алуға – 40,00 мең сум.;
6. Өч яштән олырак бияләрне тоту өчен терлек азығы сатып алуға субсидияләр бер баш баш кобылыга 3 мең сум исәбеннән бирелә, әмма сатып алынган азық бәясенең 70% ыннан да артмаган күләмдә.

Халыкның үзмәшгульлеге механизмын үстерүгө аерым игътибар бирергә кирәк.

Эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру максатларында 2019 елдан баштап үзмәшгуль гражданнар өчен махсус ташламалы салым режимы көртөлә.

Законның гамәлдә булуы үз эшчәнлегеннән керем алучы гражданнарга кагыла, ләкин шул ук вакытта ялланып эшләүче хезмәткәрләр юк һәм үзләре дә андый түгел. Еллык керем 2,4 млн. сумнан артмаска тиеш.

Әгәр гражданин үз товарларын яки хезмәтләрен физик затларга сата икән, салым күләме керемнең 4% ын тәшкил итәчәк, юридик затларга-6%. Шул ук вакытта үзмәшгульләр НДФЛ түләүдән 13% күләмендә азат ителә һәм аларга мәжбүри пенсия иминиятенә иминият взностарын ирекле рәвештә түләргө рөхсәт ителә, әмма мондый взностарның максималь күләме чикләнгән. Ставкалар үзгәрмәячәк дәвамында 10 ел һәм тапшыру хисап таләп ителми.

Үзмәшгүль гражданнар өчен «һөнәри керемгә салым» махсус салым режимына Федераль салым хезмәтендә исәпкә кую үзмәшгүль гражданнарга бирелгән белдерү нигезендә башкарыла һәм ирекле булып тора.

Гражданнарга уңайлы булсын өчен махсус мобиЛЬ күшымта проекты булдырылган, ул үзмәшгүль кешеләргә, теркәү үзәкләренә килмичә, салым хезмәтендә теркәлергә мөмкинлек бирәчәк. Күшымта аша салым хисаплылығыннан, нинди дә булса махсус белешмәләр һәм документлар тапшырмыйча гына түләүләр башкарырга мөмкин булачак.

Өстенлекләре, алар ала самозанятый, шул рәсми оформлении карыйлар:

- бизнес алып баруны яхшырту өчен мәгълүмати белдерү;
- үзләренең законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау өчен судка мөрәжәгать итү мөмкинлеге;
- булачак пенсияне рәсмиләштерү өчен стаж керту;
- дәүләт программаларында катнашу һәм кредитлар алу мөмкинлеге.

8. Программаны тормышка ашыру барышын контролъдә тоту

Программаны тормышка ашыру барышын Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты контролъдә тота.

9. Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- эчке базарда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;
- булган интеллектуаль һәм инновацион потенциалны саклап калу һәм үстерүү;;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының мәгълүмати технологияләрне куллануны киңәйтүү;
- эшмәкәрлек эшчәнлеге белән кызықсынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлыгын үстерүү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерүү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм матди ресурсларга үтемлелеген тәэмин итә торган механизмнарны камилләштерергә;
- Эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең төрләрен кинәйтү һәм сыйфатын арттыру юлы белән кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати - консультацион ярдәм күрсәтүнә камилләштерергә;;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү;
- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүне тоткарлаучы административ киртәләрне һәм киртәләрне бетерүгә юнәлдерелгән механизмнарны үстерүү.

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү муниципаль программына күштәмтә

Программа чаралары исемлеге

№ п/п	Чаралар атамасы	Чараны үтәү вакыты	Чараны финанслау чыганаклары	Чараны финанслау күләме-мен сум.)				Чараны башкаручы
				барлыг ы	2021 ел	2022 ел	2023 ел	
1	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәғлүмәти, консультация һәм мәлкәт ярдәме курсату	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
2	Кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизминарын гамәлгә ашыруда консультация- методик ярдәм	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
3	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, бистәнен жирле үзидарә органнары, шулай ук эшмәкәрлеккә ярдәм итү буенча Азнакай фонды вәкилләре катнашында «түгәрәк» өстәлләр, семинарлар, конференцияләр уткәру	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты

4	Товарлар сату, эшлэр һәм хезмәт күрсәтүләр базарын киңәйтү, инвестицияләр жәлеп итү максатларында бистәнең кече һәм урта эшқуарлык субъектларын күргәзмәләрдә һәм ярминкәләрдә катнашуға жәлеп итүгә булышлык күрсәту	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
5	Эшқуарлык эшчәнлеге субъектларының продукция житештерүгә, товарларга һәм хезмәт күрсәтүләргә конкурс нигезендә муниципаль заказларны алу мөмкинлеген тәэмин итү	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
6	Поселокның рәсми сайтында кече һәм урта эшқуарлык субъектларына муниципаль ярдәм чараларын һәм кече һәм урта предприятиеләрнен уңай тәжрибәсен яктырту	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
7	Тәжрибә уртаклашу, башка районнарда һәм муниципаль берәмлекләрдә кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү тәжрибәсе белән танышу	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
8	Эшқуарлык сәләтен ачыклау һәм эшқуарлык потенциалына һәм үз бизнесларын булдыруга	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты

	мотивацияләренә ия булган затларны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү								
9	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү һәм аңа ярдәм итү мәсьәләләрен жайга салучы муниципаль норматив-хокукий база бистәсенец рәсми сайтында булдыру һәм урнаштыру	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
10	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләре буенча аларның фикерен исәпкә алу максатында коммерциячел булмаган оешмалар, эшкуарларның ижтимагый берләшмәләре белән үзара хезмәттәшлек	2021-2023 еллар	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
11	Шәхси ярдәмче хужалыклар, крестьян-фермер хужалыклары һәм башка авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләр тарафыннан житештерелә торган әзерләү продукциясе (савым аппараты сатып алу) эшчәнлеген үстерү	2021	СМП чаралары һәм жирле бюджет акчалары	22,5	22,5	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты
12	Шәхси ярдәмче хужалыклар, крестьян-фермер хужалыклары һәм башка авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләр	2022	СМП чаралары һәм жирле бюджет	40,0	-	40,0	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты

	тарафыннан житештерелә торган әзерләү продукциясе эшчәнлеген үстерү (терлекләр үлчәү өчен үлчәү сатып алу)		акчалары						
13	Шәхси ярдәмче хужалыклар, крестьян-фермер хужалыклары һәм башка авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләр тарафыннан житештерелә торган әзерләү продукциясен әзерләү эшчәнлеген үстерү (жылдыту белән сөт сатып алу)	2023	СМП чаралары һәм жирле бюджет акчалары	20,0	-	-	20,0	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты	
14	Озак вакытка исәпләнгән нигездә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына өченче затлар хокукларыннан азат ителгән муниципаль мәлкәтне бирү	2021-2023 еллар	Финанслау таләп итөлми	-	-	-	-	"Актүбә ш. т. п." башкарма комитеты	
15	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына субсидияләр рәвешендә финанс ярдәме күрсәтү, шул исәптән: - сөтчелек юнәлешендә мини-ферма төзүгә; - савым сыерларын тотуга; - кәҗәләрне тоту өчен; - яшь кош-корт сатып алуга чыгымнарның бер өлешен каплауга;	2021-2023 еллар	Республика бюджеты	Республикa бюджетыннан бирелгән субсидияләр күләме	ТР Авыл хужалыгы һәм азық-төлек министрлыгының ТР Азнакай районы авыл хужалыгы һәм азық-төлек идарәсе				

	- товар һәм нәселле таналар һәм таналар сатып алуға; - өч яштән өлкәнрәк бияләрне тоту өчен азық сатып алуға;			кулә ме	кулә ме	
--	---	--	--	------------	------------	--